

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ СТАТИСТИКИ У ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ**

Туризм та відпочинок в області

Статистичний збірник

Чернівці

**Державна служба статистики України
Головне управління статистики у Чернівецькій області
Управління статистики послуг
Відділ статистики соціальних послуг**

За редакцією Ротаря А.В.

Відповідальні за випуск Петрова Г.І., Брухович Г.В.

Для підготовки статистичного збірника використані дані форм державних статистичних спостережень №№1-туризм, 1-курорт, 1-послуги, 1-К, 1-виставки, 1-КЗР, 9-ЗЕЗ, 10-ЗЕЗ, 1-ДГ, 3-торг, 7-торг, 12-торг, 2-3 нк, 8-нк, 9-нк, 12-нк, 1-ОТ, адміністративні дані за формами №№1-тур, 7-нк, 80-а-РВК, К-2-рвк (2), 2-ФК, 5-ФК, 9-ДГ.

Також у збірнику використана інформація, надана Чернівецькою обласною радою, відділом з питань туризму управління інфраструктури та туризму Чернівецької обласної держадміністрації.

Збірник підготовлений фахівцями відділу статистики соціальних послуг за участю фахівців відділу статистики будівництва, капітальних інвестицій та інвестицій зовнішньоекономічної діяльності, населення, статистики нефінансових послуг, статистики цін, обстеження умов життя домогосподарств та управління статистики торгівлі.

Розрахований на широке коло читачів.

**Головне управління статистики
у Чернівецькій області**

- адреса: 58018, м. Чернівці, вул. Головна, 249-а
- телефони: 58-15-05, 58-15-60
- факс: 58-19-33, 58-19-00
- E-mail: gus@cv.ukrstat.gov.ua
- веб-сайт: cv.ukrstat.gov.ua

**Розповсюдження статистичних видань
Головного управління статистики
у Чернівецькій області**

- адреса: 58018, м. Чернівці, вул. Головна, 249-а, кімн. 405
- телефон: 58-15-05, 58-15-60

№05.02-48/241
18.07.2014р.

© Головне управління статистики у Чернівецькій області, 2014

ПЕРЕДМОВА

Статистичний збірник “Туризм та відпочинок в області” пропонує Вашій увазі статистичну інформацію, яка характеризує таку галузь економіки як туризм та інші галузі, пов’язані з нею.

Статистичний збірник складається з семи розділів, у яких містяться дані про основні показники діяльності туристичної галузі, діяльності готельного господарства, про мережу та відвідування закладів культури та дозвілля. Також наведені дані про основні показники діяльності санаторно-курортних та оздоровчих закладів, кількість оздоровлених у цих закладах громадян, дітей. Збірник містить дані про грошові витрати домогосподарств на відпочинок, культуру, ресторани та готелі. Наведені дані про капітальні інвестиції, мережу роздрібної торгівлі та ресторанного господарства, про шляхи сполучення.

Показники наведені по районах області та містах обласного підпорядкування за 2000–2013 роки. Збірник містить міжобласні співставлення за окремими показниками.

До окремих показників збірника наведено методологічні пояснення.

Окрема інформація по районах не публікується у зв’язку з її конфіденційністю. Конфіденційною інформацією (у відповідності до ст. 21 Закону України “Про державну статистику”) є первинні дані, отримані органами державної статистики від респондентів під час проведення статистичних спостережень та статистична інформація, на підставі якої можна визначити інформацію щодо конкретного респондента.

**Відділ статистики соціальних послуг
Управління статистики послуг**

СКОРОЧЕННЯ

грн.	–	гривня
дол. США	–	долар США
тис.	–	тисяча
км	–	кілометр
км ²	–	квадратний кілометр
м	–	метр
м ²	–	квадратний метр
м.	–	місто
млн.	–	мільйон
р.	–	рік
рр.	–	роки

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

Тире (–)	–	явищ не було
Три крапки (...)	–	відомості відсутні
Нуль (0; 0,0)	–	явища відбулися, але у вимірах менших за ті, що можуть бути виражені використаними у таблиці розрядами
Символ ікс (×)	–	заповнення рубрики за характером побудови таблиці немає сенсу
“з них”, “у тому числі”	–	означає, що наведено не всі доданки загальної суми

Примітка. В окремих випадках незначне відхилення між підсумками та сумою складових пояснюється округленням даних.

ЗМІСТ

	стор.
ПЕРЕДМОВА	3
СКОРОЧЕННЯ	4
УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ	4
1. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ	9
1.1. Розподіл суб'єктів туристичної діяльності за видами туристичної діяльності у 2013 році	19
1.2. Кількість суб'єктів туристичної діяльності	19
1.3. Розподіл суб'єктів туристичної діяльності за видами туристичної діяльності по містах та районах у 2013 році	20
1.4. Кількість і вартість проданих туристичних путівок (ваучерів) у 2013 році	20
1.5. Кількість та вартість проданих туристичних путівок (ваучерів) по містах та районах у 2013 році	21
1.6. Туристичні потоки.....	22
1.7. Динаміка кількості туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності	23
1.8. Кількість обслугованих туристів та екскурсантів по містах та районах у 2013 році	23
1.9. Розподіл туристів за метою поїздки та організаційними формами туризму в 2013 році	24
1.10. Розподіл туристів за категоріями відвідування	24
1.11. Розподіл туристів, які виїжджали за кордон, за країнами виїзду .	25
1.12. Розподіл іноземних туристів за країнами, з яких вони прибули .	27
1.13. Розподіл мігрантів за потоками і типом поселень	28
1.14. Міждержавна міграція (близьке зарубіжжя)	28
1.15. Міждержавна міграція (далеке зарубіжжя, країни Балтії)	29
1.16. Чисельність іноземців, які тимчасово працюють в області, по країнах постійного проживання та тривалістю роботи за 2013 рік	30
1.17. Обсяг реалізованих послуг споживачам туристичними агентствами та бюро подорожей	31
1.18. Обсяг реалізованих послуг споживачам туристичними агентствами та туристичними операторами	31
1.19. Обсяги експорту послуг туристичних агентств та бюро подорожей	31
1.20. Обсяги експорту та імпорту послуг, пов'язаних з подорожами .	31
1.21. Капітальні інвестиції	32
1.22. Прямі іноземні інвестиції в область у 2013 році	32
1.23. Загальні економічні показники суб'єктів туристичної діяльності у 2013 році	33
1.24. Витрати на послуги сторонніх організацій, що використовуються при виробництві туристичного продукту за постачальниками послуг (резидент/нерезидент) та напрямками їх діяльності у 2013 році	34

1.25.	Грошові витрати домогосподарств на відпочинок і культуру ...	35
1.26.	Грошові витрати домогосподарств на ресторани та готелі	36
1.27.	Сільський (зелений) туризм у 2013 році по районах	36
1.28.	Підготовка фахівців за напрямом «Туризм»	36
2.	ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ГОТЕЛІВ	37
2.1.	Загальна характеристика готелів та аналогічних засобів розміщування в 2013 році	38
2.2.	Кількість готелів та аналогічних засобів розміщування по містах та районах	39
2.3.	Розподіл номерів у готелях та аналогічних засобів розміщування за типами закладів по містах та районах у 2013 році	39
2.4.	Розподіл готелів та аналогічних засобів розміщування за категоріями та типами закладів у 2013 році	40
2.5.	Місткість та номерний фонд готелів та аналогічних засобів розміщування за типами закладів у 2013 році	40
2.6.	Динаміка основних показників готелів та аналогічних засобів розміщування	41
2.7.	Кількість структурних підрозділів сфери сервісу готелів та аналогічних засобів розміщування по містах та районах	42
2.8.	Обслуговано приїжджих у готелях та аналогічних засобах розміщування	43
2.9.	Загальний час перебування приїжджих у готелях та аналогічних засобах розміщування	43
2.10.	Розподіл іноземців, обслугованих у готелях та аналогічних засобах розміщування, за типами закладів та державами світу в 2013 році	44
2.11.	Обслуговано іноземців у готелях та аналогічних засобах розміщування за типами закладів по містах та районах у 2013 році	46
2.12.	Кількість фактично проведених людино-днів іноземцями у готелях та аналогічних засобах розміщування за типами закладів по містах та районах у 2013 році	46
2.13.	Обслуговано дітей у віці 0-17 років у готелях та аналогічних засобах розміщування за типами закладів по містах та районах у 2013 році	47
2.14.	Кількість фактично проведених людино-днів дітьми у віці 0-17 років у готелях та аналогічних засобах розміщування за типами закладів по містах та районах у 2013 році	47
2.15.	Індекси споживчих цін на проживання у готелях	48
2.16.	Вартість перебування розміщених у готелях та аналогічних засобах розміщування по містах та районах	48
2.17.	Показники роботи готелів та аналогічних засобів розміщування в 2013 році	49
3.	КУЛЬТУРА ТА ДОЗВІЛЛЯ	50
3.1.	Основні заклади культури та мистецтва	51
3.2.	Відвідування населенням закладів культури та мистецтва	51
3.3.	Театри, концертні організації та музеї	51

3.4.	Бібліотеки, демонстратори фільмів та клубні заклади	52
3.5.	Заклади культури та мистецтва по містах та районах у 2013 році	52
3.6.	Забезпеченість населення закладами культури по містах та районах	53
3.7.	Виставкова діяльність	53
3.8.	Спортивні споруди	54
3.9.	Кількість осіб, які займаються спортом при спортивних відділеннях ДЮСШ за видами спорту в 2013 році	55
4.	ЛІКУВАННЯ ТА ОЗДОРОВЛЕННЯ	56
4.1.	Санаторії та заклади відпочинку	57
4.2.	Основні показники діяльності спеціалізованих засобів розміщування за типами в 2013 році	58
4.3.	Спеціалізовані засоби розміщування по містах та районах у 2013 році	59
4.4.	Кількість ліжок (місць) у спеціалізованих засобах розміщування по містах та районах у 2013 році	59
4.5.	Кількість осіб, які оздоровлені в 2013 році, за типами закладів по містах та районах	60
4.6.	Кількість осіб, які оздоровлені в 2013 році в цілорічних спеціалізованих засобах розміщування, за типами закладів по містах та районах	60
4.7.	Кількість осіб, які оздоровлені в 2013 році в сезонних спеціалізованих засобах розміщування, за типами закладів по містах та районах	61
4.8.	Кількість осіб, що перебували у спеціалізованих засобах розміщування протягом одного-двох днів у 2013 році, за типами закладів по містах та районах	61
4.9.	Показники роботи спеціалізованих засобів розміщування за типами в 2013 році	62
4.10.	Кількість дітей, які перебували в спеціалізованих засобах розміщування в 2013 році, за типами закладів по містах та районах	63
4.11.	Кількість дітей, що перебували в спеціалізованих засобах розміщування протягом червня–серпня 2013 року, за типами закладів по містах та районах	63
4.12.	Кількість дітей, які перебували в спеціалізованих засобах розміщування протягом одного–двох днів у 2013 році, за типами закладів по містах та районах	63
4.13.	Міграція дітей віком 0-17 років з метою оздоровлення у спеціалізованих засобах розміщування у 2013 році	64
4.14.	Виїзд організованих груп дітей за кордон на відпочинок та оздоровлення в 2013 році	64
4.15.	Дитячі заклади оздоровлення, які працювали влітку, по містах та районах	65
4.16.	Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, які працювали влітку, по містах та районах	65

4.17.	Кількість дітей, оздоровлених влітку, за видами закладів оздоровлення та відпочинку	66
4.18.	Охоплення оздоровленням дітей області влітку 2013 року в закладах оздоровлення та відпочинку області, по містах та районах	66
5.	ТОРГОВА МЕРЕЖА І РЕСТОРАННЕ ГОСПОДАРСТВО .	67
5.1.	Кількість підприємств, які здійснюють діяльність з роздрібною торгівлі та ресторанного господарства, за видами економічної діяльності	68
5.2.	Кількість об'єктів роздрібною торгівлі та ресторанного господарства підприємств	69
5.3.	Кількість ринків з продажу споживчих товарів	69
5.4.	Кількість ринків по містах та районах	70
5.5.	Кількість об'єктів роздрібною торгівлі та ресторанного господарства підприємств по містах та районах.....	70
5.6.	Торгова площа магазинів і кількість місць на об'єктах ресторанного господарства підприємств	71
5.7.	Торгова площа магазинів і кількість місць на об'єктах по містах та районах	72
6.	ШЛЯХИ СПОЛУЧЕННЯ	73
6.1.	Довжина шляхів сполучення в 1950–2013 роках.....	74
6.2.	Автомобільні дороги загального користування по районах на кінець 2013 року.....	74
6.3.	Благоустрій автомобільних доріг загального користування	74
6.4.	Наявність АЗС, які належать підприємствам–юридичним особам	75
6.5.	Мережа автомобільних заправних станцій підприємств-юридичних осіб та підприємців-фізичних осіб по містах та районах на 1 січня 2014 року.....	75
6.6.	Відправлення (перевезення) пасажирів за видами транспорту в 1950–2013 роках.....	76
6.7.	Відправлення (перевезення) пасажирів за окремими видами транспорту загального користування.....	77
6.8.	Відправлення (перевезення) пасажирів за видами сполучення окремими видами транспорту.....	77
7.	МІЖРЕГІОНАЛЬНІ ЗІСТАВЛЕННЯ	78
7.1.	Суб'єкти туристичної діяльності за регіонами в 2013 році	78
7.2.	Готелі та аналогічні засоби розміщування за регіонами в 2013 році	79
7.3.	Заклади культури та мистецтва за регіонами України на кінець 2013 року	80
7.4.	Спеціалізовані засоби розміщування за регіонами в 2013 році ..	81
7.5.	Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, які працювали влітку 2013 року, за регіонами України	82
7.6.	Мережа шляхів сполучення за регіонами України на кінець 2013 року	83
	МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЯСНЕННЯ	84

1. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Рекреаційні ресурси області

Чернівецька область, або ще як її називають Буковина, знаходиться на південному заході України та розташована в трьох природно-географічних зонах: лісостеповій, яка займає Прут-Дністровське межиріччя; передгірсь-кій, розташованій між Карпатами та рікою Прут; і гірській, яка охоплює Буковинські Карпати. Площа області складає 8,1 тис.км², 1,3% від території України. Місто Чернівці (обласний центр) порівнюють з найгарнішими європейськими містами.

Відстань від обласного центру до Києва близько 650 км. Область межує з Молдовою та Румунією, Івано-Франківсь-кою, Тернопільською та Хмельницькою областями України. На 1 січня 2014 року в області, за оцінкою, проживало 908,5 тис. осіб., з них 388,2 тис. осіб мешкало в міських поселеннях, а 520,3 тис. осіб – у сільській місцевості.

У 2013 році міграційний приріст населення становив 1400 осіб, що в розрахунку на 1000 жителів становило 1,6 особи. Порівняно з 2012 роком він зменшився на 228 осіб.

Приріст населення в результаті міжрегіональної міграції в 2013 році становив 681 особу. В інші регіони України вибуло 3354 особи, а прибуло з них 4035 осіб. За межі країни виїхало 336 осіб, приїхало з інших країн 1055 осіб.

За даними перепису населення 2001 року на території області проживали представники 76 національностей. Національну основу населення складали українці – 75,0%, румуни – 12,5%, молдовани – 7,3%, росіяни – 4,1%, поляки – 0,3%, білоруси та євреї – по 0,2% та інші національності – 0,4% загальної кількості населення.

Цікава історія краю та міста, парки, сквери, затишні вулички з вишуканою австрійською архітектурою, смачна кухня і доброзичливе відношення місцевих мешканців нікого не залишать байдужим.

Тут поєднуються живописні гірські ландшафти та мальовничі ліси передгір'я, численні річки й джерела лікувальних мінеральних вод, заворожує краса лісів і гірських лук, багатих на мисливську фауну, гриби та ягоди. Не можуть не причарувати зразки традиційного народного будівництва й ужиткового мистецтва – живі носії своєрідності буковинського фольклору. Буковина входить до п'ятірки областей України, які володіють найбільшою природо-заповідною територією. Тому туризм, як вид економічної діяльності, посідає особливе місце в економіці Чернівецької області.

Область є регіоном багатопрофільного літнього та зимового гірсько-спортивного туризму, масового пізнавально-оздоровчого відпочинку, а також бальнеологічного лікування.

Оспіваний в піснях **Вижницький район**, розташований у передгір'ї Карпат по течії річок Черемош і Сірет. Вижниця – місто, яке є воротами до

Буковинських Карпат, край чистих гірських рік, цілющих джерел, чарівних природних об'єктів та багатющої історичної спадщини.

На правому березі річки Прут знаходиться чудове невеличке містечко Герца із затишними вулицями та стародавніми будівлями, працьовитими та гарними людьми. На півдні **Герцаївський район** межує з Румунією і тому не випадково, що 91,5% населення району – румуни. Район славиться стародавніми церквами, а особливо Банченським Святовознесенським чоловічим монастирем, який був побудований у 1993 році.

У південній частині області площею в 686 км² розташований **Глибоцький район**, який насичений пам'ятками дерев'яної архітектури. Тут зосереджені найбільш давні храми хатнього типу. До туристичних ресурсів Глибоччини належать заповідний комплекс “Дуб Штефана Великого” в с.Валя-Кузьмина, Лісове озеро в Глибоці, Червонодібровська Січ, приватні заклади відпочинку. Також у районі знаходиться найвищий пагорб – Кирилівський горб, розташований на південному заході від с.Кам'янка. Висота його становить 478 м над рівнем моря.

У північно-західній частині Чернівецької області на правому березі Дністра знаходиться **Заставнівський район**. Район розташований у зоні лісостепу, переважаючими ґрунтами є чорноземи. У більшості чорноземні поля чергуються з мальовничими краєвидами і джерельними струмками, які мають лікувальні властивості. Сама Заставна – центр району – не може похвалитися визначними пам'ятками архітектури, хоча поселення на території міста відоме ще з 1589 року. Про те, що люди жили тут здавна свідчать залишки курганів на захід від центру Заставнівщини. Саме місто славиться своїм уродженцем, відомим майстром історичного живопису Миколою Івасюком.

У лісостеповій зоні Прут-Дністровського межиріччя північно-східної частини області розташований **Кельменецький район**. На території району знаходиться 18 пам'яток археології. Туристична інфраструктура Кельменецького району останніми роками почала розвиватися активніше: на березі Дністра вже збудовано декілька туристичних баз.

У південно-західній частині області знаходиться **Кіцманщина** – один із найстаріших районів у Чернівецькій області. Історія району сягає в сиву давнину. Тут знайдені пам'ятки культури землеробських племен Трипільської культури IV-III тисячоліття до н.е., пам'ятки культури бронзового періоду II тисячоліття до н.е., а також досить поширені пам'ятки ранньозалізного віку. На території с.Мамаївці виявлено 20 археологічних пам'яток. Найдавніший храм Буковини “Вознесінська церква” знаходиться в с.Лужани. В с.Чортория є озеро “Лебедине” – орнітологічний заказник, де живуть благородні птахи – лебеді.

У південно-східній частині Чернівецької області, на лівому березі ріки Прут, у лісовій зоні розташований **Новоселицький район**, який багатий на мінеральні води. Їх родовища виявлені в селах Щербинці, Черленівка, Драниця, Бояни, Магала. В с.Щербинці є джерело сірководневої води, яка використовується для оздоровлення хворих. Тут лікують артрити, радикуліти, гіпертонічні хвороби, ішемічні хвороби серця.

Далі гірською дорогою на південь на кордоні з Румунією, у найвищій частині Українських Карпат розпочинається **Путильщина** – один із наймальовничіших куточків гірської Буковини. Серед гір у мальовничій долині протікає річка Путилка – найбільша притока річки Черемош. За характером рельєфу більшість території Путильщини – гори. Тут знаходяться найвищі точки Покутсько-Буковинських Карпат – Яровиця (1574 м), Томнатик (1565), Лісова (1478). Територія району покрита лісами, де пануючими породами є ялина, ялиця та бук звичайний. У лісах краю росте понад 50 видів рослин, водяться різноманітні тварини та птахи.

У чарівному куточку в східній частині Чернівецької області розташований **Сокирянський район**, який приваблює, перш за все, чудовими краєвидами, дністрянськими крутосхилами, зеленими лісовими масивами, буйним весняним цвітінням і щедрістю осінніх садів. Районний центр – місто Сокиряни лежить у долині маленької річечки Сокирянки, яка впадає в Дністер – гордість і окрасу краю. На пагорбах Дністра серед мальовничих скель у нерукотворних печерах розташувався один з декількох на території України печерних монастирів – Свято-Миколаївський (заснований у XI – XII столітті).

На річці Сірет розташоване справжнє місто-сад **Сторожинець**. Дві третини всієї площі Сторожинецького району займає Буковинське передгір'я, одну третину – Буковинські Карпати. У державному дендропарку росте до 1200 видів дерево-чагарникової рослинності. Крім цього, є розсадник площею 5 га, два штучні ставки, альпінарій, ботанічний майданчик. На території району проводять служби 42 церкви та костьоли, які є пам'ятками архітектури XVII-XIX століть. Щороку у с.Красноільськ проводиться районне свято “Красноільська полонина”.

За 70 км від Чернівців у північно-східній частині розташований **Хотинський район**. Центр Хотинського району – стародавнє місто Хотин, яке знаходиться на відстані 69 км від міста Чернівці. На самому березі Дністровського водосховища розташувалась Хотинська фортеця – одне із Семи чудес України, де щороку відбувається фестиваль “Битва націй”. Також у Хотині в центральній частині міста є краєзнавчий музей. Поряд з музеєм знаходиться Свято-Покровська церква, яку будували в 1867-1868 роках.

Багата буковинська земля на природні об'єкти, архітектурні пам'ятки, історичні події завжди була та залишається краєм гостинним і цікавим у туристичному сенсі.

**Розвиток туризму в
Чернівецькій області**

Багата культурно-етнографічна спадщина нашої області, наявність унікальних архітектурних пам'яток, толерантна атмосфера слугує добрим фундаментом розвитку туристичної галузі.

Для розбудови туристичної інфраструктури триває реалізація Програми розвитку туризму в Чернівецькій області на 2013-2015 роки.

Продовжуються ремонтно-будівельні роботи спортивно-оздоровчого комплексу з рестораном „Колиба” в лісопарку м.Кіцмань.

Упродовж 2013 року в Чернівецькій області діяв 121 суб'єкт туристичної діяльності (у 2012 році – 141), серед них 57,9% – підприємства-юридичні особи та 42,1% – фізичні особи-підприємці. Із загальної кількості туристичних підприємств 28 – туроператори, 92 – турагенти та 1 – займався тільки екскурсійною діяльністю.

Послугами туристичних організацій області скористалися 18,6 тис. осіб, яким було продано 10,2 тис. путівок на загальну вартість 93,3 млн.грн. Серед них 97,5% склали громадяни України і 2,5% – громадяни інших країн. Діти і підлітки становили 15,0% від загальної кількості туристів. Кількість обслугованих екскурсантів становила 2,7 тис. осіб.

Вітчизняні туристи за сприяння туристичних організацій виїжджали в 65 країн світу. Країнами-лідерами з прийому наших туристів стали: Болгарія – 4,7 тис. осіб, Туреччина – 2,8 тис., Єгипет та Греція – по 1,9 тис.

У 2013 році туристичними підприємствами області надано послуги іноземним туристам із 9 країн світу, серед них переважали туристи з Німеччини – 0,2 тис. осіб та Австрії – 0,1 тис.

Поїздками туристів-громадян України в межах держави було охоплено 3,1 тис. осіб, або 16,5% від загальної кількості обслугованих туристів.

Найбільш популярною метою подорожей для усіх категорій туристів залишається дозвілля та відпочинок. З такою метою в 2013 році подорожувало 18,1 тис. осіб (97,6% від загальної кількості).

Туристична галузь Буковини останніми роками активно розвивається та викликає інтерес як на теренах України, так і за кордоном. Зокрема, в 2013 році на території області організовано та проведено ряд заходів: Різдвяний ярмарок, III фольклорно-етнографічний фестиваль Маланок, свято “Запали найбільше серце твого міста”, свято Масляної, IX Буковинський туристичний ярмарок, I гастрономічний фестиваль “Смак Чернівців”, II туристичний фестиваль березового соку, міське свято “Петрівський ярмарок”, Чемпіонат Світу з мотокросу, IV міжнародний поетичний фестиваль “Meridian Czernowitz”, фестиваль “Пивфест-2013” та

міжнародні змагання зі спортивного туризму “ХІ Буковинські екстремальні ігри – 2013”, ХІІ чемпіонат барменів Буковини.

З метою забезпечення сталого розвитку туристичної галузі в регіоні та рекламування його туристичних можливостей область приймала участь у таких виставкових заходах: 47 міжнародній туристичній виставці “ІТВ Berlin” (м. Берлін, Німеччина), ХІХ міжнародній туристичній виставці UITT'2013: “Україна – Подорожі та туризм” та ХХ ювілейному міжнародному туристичному салоні “Україна'2013” (м. Київ, Україна), міжнародному ярмарку-конференції “Форум Альпійсько-Карпатської співпраці” (м. Жешув, Польща).

Прийнято участь в ІІІ міжнародному туристичному форумі “Херсонщина – відпочинок, лікування, подорожі в екологічних умовах Таврії” (м. Скадовськ, Херсонська область), у Першій міжнародній бізнес-конференції “ABC: Ukraine & Partners” (м. Київ), у міжнародному ярмарку-конференції “Форум Альпійсько-Карпатської співпраці” (м. Жешув, Польща), в інфо-турі, присвяченому ІІІ Буковинському туристичному ярмарку на території Сучавського повіту (Сучавський повіт, Румунія), в рамках якого відбувся семінар на тему “Село, як туристична атракція”.

До Всесвітнього Дня туризму та Дня туризму в Україні організовано та проведено велосипедну екскурсію “Чернівці на двох колесах”, екскурсію в обласному краєзнавчому музеї для студентів І курсу географічного факультету Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича, екскурсійну прогулянку під назвою “Сучасний погляд в минуле Чернівців”.

Проведено традиційні свята, конкурси, фестивалі, тощо. Зокрема, обласне фольклорно-етнографічне свято “Від Різдва Христового до Йордана”, свято духової музики і марш-парад духових оркестрів, присвячені 68-й річниці Великої Перемоги, свято виходу на полонини “Полонинська ватра”, свято християнського духовного пісенства, обласний конкурс читців, присвячений пам'яті Тараса Шевченка та огляд-конкурс аматорських драматичних колективів “Буковинська театральна весна”, конкурс юних виконавців на духових та ударних інструментах “Сурми Буковини”, конкурс-фестиваль народних звичаїв та обрядів “Народні звичаї та обряди – духовний скарб українського народу”, ХХІV Міжнародний фольклорний фестиваль “Буковинські зустрічі”.

Вперше на Буковині проведено регіональний симпозіум майстрів різьбярства Буковини й Гуцульщини “Жива традиція родини Шкрібляків”.

Визначною подією нашої області було встановлення рекорду України із масового (понад 300 людей) та одночасного виконання автентичного, колоритного танцю гуцулка, який провели в місті Вижниця Чернівецької області.

У місті Вижниця відбувся XII Міжнародний фестиваль-конкурс пісні і танцю “Перлина Черемошу”. Крім українських виконавців у конкурсі взяли участь і діти з Білорусії та Литви.

На Путильщині святкували ювілейне районне свято “Полонинська ватра-50”, яке супроводжувалося колоритним масовим театралізованим дійством. У рамках свята пройшли торговельно-виставкові заходи декоративно-ужиткового мистецтва самобутніх гуцульських народних промислів, виступ фольклорно-танцювального колективу, місцевих аматорів художньої самодіяльності, святково-розважальні дійства.

В 2013 році в Новоселицькому районі відбулось більше 3000 культурно-мистецьких заходів. Наймасовіші з них – традиційне районне фольклорно-етнографічне свято “Різдвяні зустрічі” та фестиваль народного мистецтва “Мерцішор”. Знаковою подією в культурному житті району стало проведення першого Міжнародного пісенного фестивалю молодих виконавців “Від Черемоша до Прута”, в якому взяли участь близько 100 учасників з різних регіонів України та Молдови.

Чернівецька область – доволі привабливий регіон щодо розвитку міжрегіональної і міжнародної співпраці. Загальний обсяг внесених з початку інвестування в область **прямих іноземних інвестицій** (акціонерного капіталу) станом на 31 грудня 2013р. становив 69794,9 тис.дол.США, що на 8,6% більше обсягів інвестицій на початок 2013р. З країн ЄС внесено 52602,6 тис.дол.США (75,4% від загального обсягу по області), з країн СНД – 945,7 тис. (1,3%) та з інших країн світу – 16246,6 тис.дол.США (23,3%). Прямі іноземні інвестиції в розрахунку на одиницю населення становили 77,1 дол.США.

Інвестиції надійшли з 43 країн світу. До найбільших країн-інвесторів входили: Кіпр, Велика Британія, Туреччина, Італія, Румунія, Ізраїль, Франція, Німеччина, Віргінські острови (Британські), Чехія, Естонія, Сейшельські острови, США та Польща, на які припадало 93,8% від загального обсягу інвестицій.

Формами залучення прямих інвестицій (акціонерного капіталу) у 2013р. були грошові внески – 7259,5 тис.дол.США (97,7% від вкладеного обсягу) та внески у вигляді рухомого і нерухомого майна – 174,6 тис.дол.США (2,3%).

З метою покращення туристичної інфраструктури краю реалізуються проекти транскордонного співробітництва в рамках Спільної Операційної Програми “Румунія – Україна – Республіка Молдова 2007-2013” – Долаючи кордони: розвиток гірського туризму” (Чернівецький бізнес-центр), “Історико-етнографічна спадщина – складова сталого розвитку туризму на Буковині” (ЧНУ ім. Ю.Федьковича).

Видано 4 види промоційної літератури про туристичний потенціал області: брошури “Чернівці-Буковина” (англійською мовою), “Легенди Буковини”, “Екскурсійний туризм Буковини”, “Приваблива Буковина”.

Виготовлено презентаційний буклет “Чернівці-Буковина”. Сформовано “Календар туристично-привабливих подій”. Виготовлено каталог “Легенди і міфи Чернівців”, розроблено 3 екскурсійні маршрути з використанням легенд та міфів про архітектурні об’єкти, видатних людей та традиції м.Чернівців.

Туристично-інформаційний центр забезпечив надання комплексної інформації про інфраструктуру та сервіс туристичної галузі міста Чернівців та Буковини 11,7 тис. туристам, з них 4,8 тис. іноземним туристам. Порівняно з 2012 роком кількість відвідувачів центру збільшилась на 1,8 тис. осіб або 17,9%.

Традиційно за ініціативи студентів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича вшосте відбулося святкування “Дня вишиванки”. У цей день відвідали міськийпологовий будинок №1 (вул. Буковинська) та подарували вишиванку маленькому українцю, який першим народився.

З метою популяризації туристичних можливостей міста Чернівців забезпечено проведення 40 безкоштовних недільних екскурсій історичною частиною міста, в яких взяли участь 912 екскурсантів (у 2012 році – проведено 51 екскурсію за участю 939 екскурсантів).

Восени в місті Чернівці проводився Буковинський туристичний ярмарок, на якому свої послуги в 2013 році презентували понад 50 учасників. У рамках ярмарку було представлено туристичний потенціал Буковини та України, а саме: сільський туризм (приватні садиби), спортивний туризм, туристичні комплекси, готельно-ресторанне господарство, екскурсійні маршрути з оглядом духовних, архітектурних, природних перлин краю, бази відпочинку, кінні маршрути, медові тури.

Також відбувся інфо-тур по Сучавському повіту, Румунія для представників туристичної сфери з Румунії та іноземних країн (Бельгії, Франції, Німеччини та Польщі).

Влітку в місті Чернівцях відбулося свято “Петрівський ярмарок”, до участі в якому залучено 725 суб’єктів підприємницької діяльності, аматорські колективи художньої самодіяльності та учасники спортивних змагань з міста та районів області, 23 області України, також на наше свято завітали підприємці з АР Крим, Польщі та Молдови. В рамках Петрівського ярмарку презентовано “Туристичне містечко”, “Мистецький узвіз”, “Півний майдан”, “Містечко майстрів”, “Свято національних кухонь”, автосалон”, дитячий майданчик, показ моделей тощо.

З нагоди Дня міста Чернівців було проведено “Свято ковалів”, виставку-продаж хлібобулочних та кондитерських виробів “Буковинський завиванець”, “Містечко майстрів”, “Свято національних кухонь”, шоу-показ моделей “Осінь-Зима 2013”, весільний парад від журналу “Супер Свадьба” та інші заходи.

Значна увага приділяється розвитку спортивних видів туризму. Так, організовано та проведено ряд заходів спортивного туризму: Чемпіонат України, Кубок України зі спортивного орієнтування (на велосипедах) та відкритий Чемпіонат Чернівецької області зі спортивного туризму “Кубок друзів”.

У 2013 році підготовлено 6 майстрів спорту України міжнародного класу, 21 майстра спорту України, 119 кандидатів у майстри спорту та 157 спортсменів першого розряду. Буковинські спортсмени області взяли участь у 90 Всеукраїнських (138 переможців та призерів) та 24 міжнародних змаганнях (35 переможців та призерів). Спортсмени-інваліди взяли участь у 10 Всеукраїнських (15 переможців та призерів) та 5 міжнародних змаганнях.

Успішно виступили у змаганнях державного та міжнародного рівня спортсмени з олімпійських та неолімпійських видів спорту: зі стрільби з лука, легкої атлетики, велосипедного спорту, боксу, боротьби самбо, рукопашного бою, карате, спортивних танців, пауерліфтингу, гирьового спорту, де чернівчанин встановив світовий рекорд у вправі “Підйом 100-кілограмової гантелі однією рукою” – 11 разів за 1 хвилину .

Область приймала етапи Чемпіонатів світу та Європи з мотокросу, вперше етап Чемпіонату Європи з автокросу, Чемпіонати та Кубки України з вільної боротьби, велосипедного спорту (маунтенбайк та BMX), панкратіону, карате, гірських перегонів на автомобілях, спортивного орієнтування та вперше Чемпіонат України з бігу на першу милю (“Буковинська миля”).

Вже сьомий рік поспіль гуртківці з Новоселицького району нашої області приймають участь у міжнародному дитячому фестивалі “Сонце, радість, краса”, що проходить у місті Несебр (Болгарія). Як і завжди, гідно представили свою країну і зайняли найкращі місця.

У Вижницькому районі с.Мигово організовано та проведено відкриті змагання з гірських лиж “Першість Мигово” серед ветеранів та аматорів, першість Чернівецької області з гірських лиж з елементами рятувальних робіт серед ветеранів та аматорів, відкритий Чемпіонат області зі спортивного туризму, всеукраїнську та міжнародну спелеоекспедицію “Попелюшка – українська печера”. Забезпечено участь команди Чернівецької області в Чемпіонаті України зі спортивного туризму.

У місті Чернівцях було проведено обласні змагання зі спортивного туризму “XII Буковинські екстремальні ігри” за участю понад 20 команд, серед яких були представники Румунії. Команди змагалися на 4-х дистанціях: техніка пішогохідного, гірського, велосипедного та спелеологічного туризму у форматі мульти-гонки.

Влітку в місті відбувся чемпіонат області з велосипедного спорту маунтенбайку. В змаганнях прийняли участь 56 спортсменів. Також у

рамках “Велодень-2013” було сформовано рекордний живий велосипед (300 велосипедистів утворили фігуру велосипеда).

З метою розвитку міжнародного туризму та покращення умов прийому гостей міста Чернівців здійснено комплекс заходів по розвитку інфраструктури МКП “Міжнародний аеропорт “Чернівці”.

Одним із пріоритетних напрямків туристичної галузі на Буковині є розвиток зеленого туризму. Станом на 1 січня 2014 року в області зареєстровано 112 сільських приватних садиб, з яких діяло 16. Найбільша кількість садиб знаходиться у Вижницькому районі.

Активно діє Спілка сприяння розвитку зеленого туризму в Чернівецькій області, яка постійно поповнює свою інтернет-сторінку адресами сільських садиб, що діють на території області.

У рамках сприяння розвитку внутрішнього туризму, а саме підтримки розвитку сільського зеленого туризму, спільно з ЧОГМЕО “Буквиця” проведено семінари з основ організації обслуговування туристів, правових аспектів діяльності в сільському туризмі (с.Банилів-Підгірний Сторожинецького району, смт. Красноільськ Сторожинецького району, смт. Глибока). Прийнято участь у семінарі “Критерії якості послуг сільського зеленого туризму та його просування на ринок” (м.Сторожинець, смт Путила).

Чернівецьким торгівельно-економічним інститутом КНТЕУ здійснюється підготовка кадрів для підприємств туристичної галузі за напрямками: “Туризм” (спеціалізація “Внутрішній туризм”); “Менеджмент” (спеціалізація “Менеджмент туристичного бізнесу”, “Менеджмент готельного, курортного і туристичного сервісу”, “Готельно-ресторанна справа”, “Менеджмент митної справи”, “Менеджмент організації торгівлі”). На туристичних фірмах та комплексах, готелях та ресторанах міста Чернівці та області, з якими інститутом укладені генеральні угоди, проводиться практична підготовка студентів. З метою підготовки фахівців на рівні міжнародних стандартів студенти щорічно проходять навчально-виробничу практику в готелях та закладах ресторанного господарства м.Лодзь (Польща). Для студентів розроблена спеціальна тематика дипломних та курсових робіт з питань розвитку туризму в місті Чернівцях.

Чернівецький Національний університет імені Юрія Федьковича готує спеціалістів з менеджменту туристичної індустрії. Студенти вивчають технологію готельної та ресторанної справи, міжнародний туризм, сільський зелений туризм, організацію екскурсійних послуг. Студентів навчають як створити власну туристичну фірму.

Прикордонне розташування, сприятливі природно-кліматичні умови, багаті рекреаційні ресурси, економічний і науковий потенціал області, соціально-культурні та історичні традиції розкривають широкі перспективи для розвитку туристичної галузі.

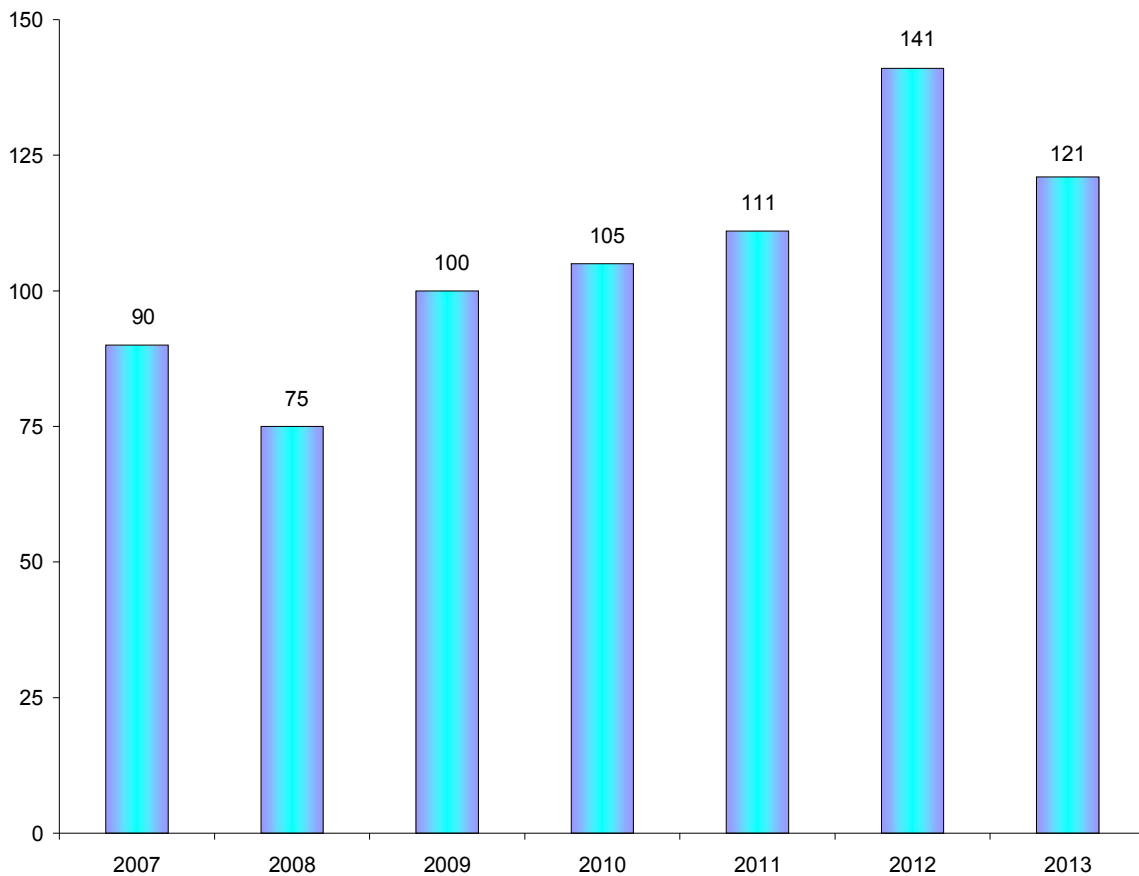
**1.1. Розподіл суб'єктів туристичної діяльності
за видами туристичної діяльності у 2013 році**

(одиниць)

	Кількість суб'єктів туристичної діяльності, усього	У тому числі:	
		юридичні особи	фізичні особи-підприємці
Усього	121	70	51
у тому числі за видами туристичної діяльності:			
туроператор	28	28	–
турагент тільки екскурсійна діяльність	92	41	51
	1	1	–

1.2. Кількість суб'єктів туристичної діяльності¹

(одиниць)

¹Тут і надалі (табл.1.6, 1.7, 1.10 – 1.12) до 2011 року включно – за адміністративними даними ф.№1-ТУР управління інфраструктури та туризму обласної державної адміністрації, починаючи з 2012 року – за даними статистичного спостереження ф.№1-туризм.

**1.3. Розподіл суб'єктів туристичної діяльності
за видами туристичної діяльності по містах та районах у 2013 році**

(одиниць)

	Кількість суб'єктів туристичної діяльності			
	усього	у тому числі за видами туристичної діяльності		
		туроператор	турагент	тільки екскурсійна діяльність
Чернівецька область	121	28	92	1
міста				
Чернівці	113	27	86	–
райони				
Вижницький	1	–	1	–
Кельменецький	1	–	1	–
Кіцманський	2	–	1	1
Новоселицький	2	–	2	–
Хотинський	2	1	1	–

**1.4. Кількість і вартість проданих туристичних путівок (ваучерів)
у 2013 році**

	Кількість туристичних путівок, одиниць			Вартість туристичних путівок, тис.грн.		
	усього	у тому числі за видами туристичної діяльності		усього	у тому числі за видами туристичної діяльності	
		туроператор	турагент		туроператор	турагент
Реалізовано туристичних путівок – усього	10184	2896	7288	93319,8	32552,4	60767,4
у тому числі іншим організаціям безпосередньо населенню	3	–	3	22,4	–	22,4
з них громадянам України для подорожі в межах України	764	412	352	1412,5	940,9	471,6
громадянам України для подорожі за кордон	9392	2459	6933	90557,4	30284,0	60273,4
з них по країнах СНД іноземцям для подорожі в межах України	32	9	23	106,5	45,4	61,1
з них громадянам країн СНД	25	25	–	1327,5	1327,5	–
	–	–	–	–	–	–

Продовження табл. 1.4

	Кількість туроднів за реалізованими туристичними путівками		
	усього	у тому числі за видами туристичної діяльності	
		туроператор	турагент
Реалізовано туристичних путівок – усього	157001	75415	81586
у тому числі			
іншим організаціям	40	–	40
безпосередньо населенню	156961	75415	81546
з них			
громадянам України для подорожі в межах України	10476	8284	2192
громадянам України для подорожі за кордон	144538	65184	79354
з них			
по країнах СНД	237	104	133
іноземцям для подорожі в межах України	1947	1947	–
з них			
громадянам країн СНД	–	–	–

1.5. Кількість та вартість проданих туристичних путівок (ваучерів) по містах та районах у 2013 році

	Кількість реалізованих путівок, одиниць							
	усього	іншим організаціям	у тому числі					
			усього	безпосередньо населенню			іноземцям для подорожі у межах України	
				в межах України	громадянам України для подорожі		усього	з них по країнах СНД
усього	за кордон	усього	з них по країнах СНД					
Чернівецька область	10184	3	10181	764	9392	32	25	–
місто								
Чернівці	7930	3	7927	667	7235	29	25	–
райони								
Кіцманський	87	–	87	72	15	3	–	–
Новоселицький	2136	–	2136	5	2131	–	–	–
Хотинський	31	–	31	20	11	–	–	–

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Продовження табл. 1.5

	Вартість туристичних путівок, тис.грн.							
	усього	іншим органі-заціям	у тому числі					
			безпосередньо населенню					
			усього	громадянам України для подорожі		іноземцям для подорожі у межах України		
				в межах України	за кордон		усього	з них по країнах СНД
усього	з них по країнах СНД	усього	з них по країнах СНД					
Чернівецька область	93319,8	22,4	93297,4	1412,5	90557,4	106,5	1327,5	–
місто Чернівці	78120,7	22,4	78098,3	1381,2	75389,6	101,1	1327,5	–
райони								
Кіцманський	69,9	–	69,9	20,3	49,6	5,4	–	–
Новоселицький	15017,0	–	15017,0	6,0	15011,0	–	–	–
Хотинський	112,2	–	112,2	5,0	107,2	–	–	–

Продовження табл. 1.5

	Кількість туроднів за реалізованими туристичними путівками, одиниць							
	усього	іншим органі-заціям	у тому числі					
			безпосередньо населенню					
			усього	громадянам України для подорожі		іноземцям для подорожі у межах України		
				в межах України	за кордон		усього	з них по країнах СНД
усього	з них по країнах СНД	усього	з них по країнах СНД					
Чернівецька область	157001	40	156961	10476	144538	237	1947	–
місто Чернівці	135129	40	135089	10157	122985	225	1947	–
райони								
Кіцманський	362	–	362	244	118	12	–	–
Новоселицький	21345	–	21345	35	21310	–	–	–
Хотинський	165	–	165	40	125	–	–	–

1.6. Туристичні потоки¹

(тис.)

	2000 ¹	2005	2009	2010	2011	2012	2013
Кількість туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності	44,1	61,6	63,1	64,1	48,4	18,9	18,6
у тому числі							
іноземні туристи	3,8	5,2	5,8	4,1	2,2	0,6	0,5
туристи-громадяни України, які виїжджали за кордон	12,7	17,4	20,1	23,2	20,5	13,9	15,1
внутрішні туристи	27,6	39,0	37,2	36,7	25,7	4,5	3,1
Кількість екскурсантів	14,9	18,2	15,9	6,3	5,1	3,2	2,7

¹ Див. виноску до табл. 1.2.

1.7. Динаміка кількості туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності¹

(тис. осіб)

¹ Див. виноску до табл. 1.2.

1.8. Кількість обслугованих туристів та екскурсантів по містах та районах у 2013 році

	Кількість обслугованих туристів, осіб					Кількість обслугованих екскурсантів, осіб	
	усього	у тому числі				усього	з них іноземні громадяни
		громадяни України (вибуття)			громадяни інших країн (прибуття)		
		усього	у тому числі подорожуючих в межах території України	за кордоном			
Чернівецька область	18578	18117	3061	15056	461	2747	2
місто							
Чернівці	16304	15843	2964	12879	461	2308	2
райони							
Кіцманський	87	87	72	15	—	439	—
Новоселицький	2136	2136	5	2131	—	—	—
Хотинський	51	51	20	31	—	—	—

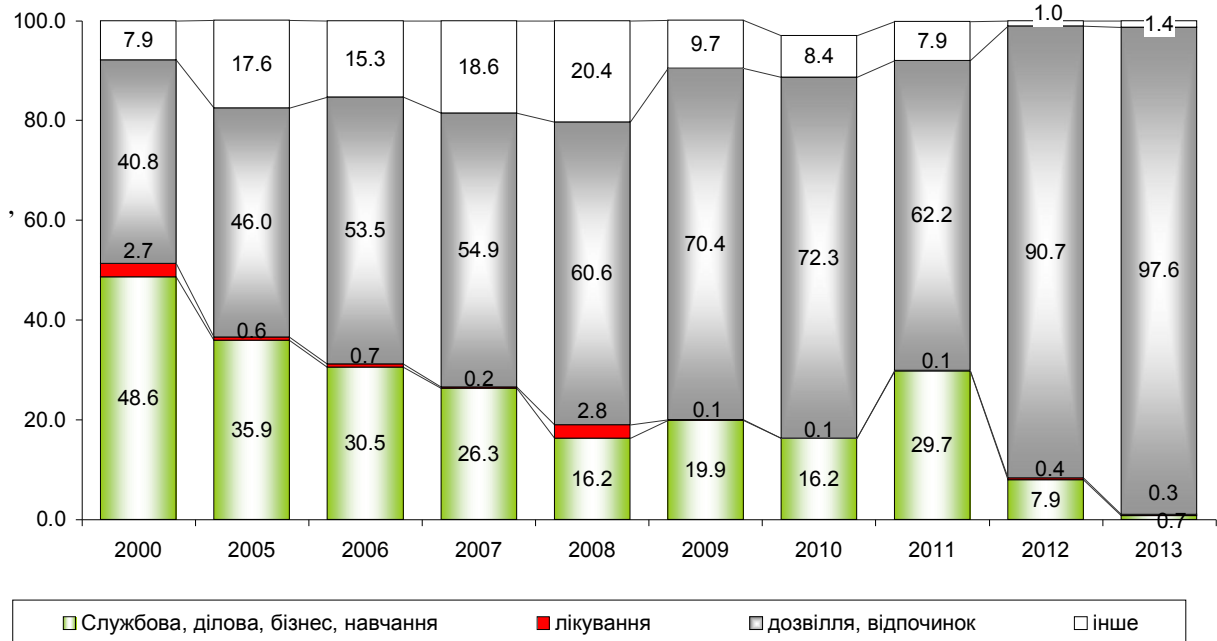
1.9. Розподіл туристів за метою поїздки та організаційними формами туризму в 2013 році

(осіб)

	Усього	У тому числі за метою відвідування						Із загальної кількості – діти віком 0-17 років
		службова, ділова, навчання	дозвілля, відпочинок	лікування	спортивний туризм	спеціалізований туризм	інші	
Кількість туристів	18578	126	18140	49	2	1	260	2791
у тому числі за видами туристичної діяльності								
туроператор	8911	59	8843	7	1	1	–	1556
турагент	9667	67	9297	42	1	–	260	1235
В'їзних (іноземних) туристів	461	–	461	–	–	–	–	–
у тому числі за видами туристичної діяльності								
туроператор	461	–	461	–	–	–	–	–
турагент	–	–	–	–	–	–	–	–
Вїзних туристів	15056	118	14645	37	1	1	260	2262
у тому числі за видами туристичної діяльності								
туроператор	5887	59	5821	5	1	1	–	1089
турагент	9169	59	8824	32	–	–	260	1173
Внутрішніх туристів	3061	8	3034	12	1	–	6	529
у тому числі за видами туристичної діяльності								
туроператор	2563	–	2561	2	–	–	–	467
турагент	498	8	473	10	1	–	6	62

1.10. Розподіл туристів за метою відвідування¹

(відсотків)

¹ Див. виноску до табл. 1.2.

1.11. Розподіл туристів, які виїжджали за кордон, за країнами виїзду¹

(осіб)

	Кількість іноземних туристів – усього		2013		
	2011	2012 ¹	усього	У т.ч. за видами	
				туроператор	турагент
Усього	20456	13856	15056	5887	9169
Австралія	3	–	1	1	–
Австрія	42	94	34	30	4
Азербайджан	52	–	–	–	–
Аламандські острови	–	30	–	–	–
Албанія	–	–	9	–	9
Американське Самоа	–	–	39	–	39
Ангілья	–	–	1	–	1
Андора	–	–	4	4	–
Бельгія	1	–	–	–	–
Бенін	–	8	–	–	–
Болгарія	5233	4201	4650	1592	3058
Бразилія	6	6	1	–	1
В'єтнам	7	11	27	15	12
Велика Британія	49	–	20	17	3
Гана	3	11	1	1	–
Гернсі	–	–	20	–	20
Гонконг	–	1	–	–	–
Греція	426	1430	1913	1145	768
Грузія	4	9	6	4	2
Данія	6	2	–	–	–
Джибуті	–	1	–	–	–
Домініканська Республіка	66	43	48	30	18
Естонія	42	–	1	1	–
Ефіопія	–	4	–	–	–
Єгипет	2576	2163	1949	591	1358
Ізраїль	147	181	164	85	79
Індія	56	85	56	25	31
Індонезія	6	2	–	–	–
Ірландія	1	–	–	–	–
Іспанія	184	154	175	89	86
Італія	740	115	142	84	58
Йорданія	–	–	2	–	2
Казахстан	1	3	1	1	–
Канада	12	8	16	9	7
Катар	–	–	1	1	–
Кенія	2	7	1	1	–
Киргизстан	–	1	9	1	8
Китай	1059	274	47	14	33
Кіпр	23	51	66	38	28
Куба	2	15	13	8	5
Латвія	1	6	2	–	2
Литва	50	52	7	7	–
Люксембург	–	3	–	–	–

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Продовження табл. 1.11

	Кількість іноземних туристів – усього		2013		
			усього	У т.ч. за видами	
	2011	2012 ¹		гуроператор	турагент
Мальдіви	22	18	42	29	13
Мальта	6	2	4	–	4
Мексика	1	4	14	14	–
Мікронезія, Федеративні Штати	–	–	4	–	4
Молдова, Республіка	–	–	4	4	–
Марокко	–	–	8	8	–
М'янма	–	–	1	1	–
Нігерія	1	7	–	–	–
Нідерланди	15	3	13	7	6
Німеччина	25	25	88	27	61
Норвегія	9	3	2	–	2
Об'єднані Арабські Емірати	280	455	448	137	311
Острови Свальбарда та Яна Майена	–	21	–	–	–
Пакистан	–	–	1	1	–
Піткern	–	2	–	–	–
Польща	1078	287	303	81	222
Португалія	3	1	6	1	5
Російська Федерація	864	92	55	20	35
Румунія	294	175	246	182	64
Саудівська Аравія	5	3	–	–	–
Сейшелли	–	2	–	–	–
Сирійська Арабська Республіка	1	2	–	–	–
Сінгапур	–	–	2	–	2
Словаччина	14	7	201	55	146
Словенія	2	4	2	2	–
Сполучене Королівство	–	12	–	–	–
Сполучені Штати Америки	77	94	27	20	7
Судан	–	–	1	1	–
Таїланд	63	90	89	46	43
Туніс	36	92	198	73	125
Туреччина	3269	2670	2787	847	1940
Угорщина	532	222	325	121	204
Узбекистан	25	3	–	–	–
Філіппіни	1	–	–	–	–
Фінляндія	1	–	16	14	2
Франція	87	64	116	76	40
Хорватія	75	97	49	21	28
Чеська Республіка	2698	257	–	–	–
Чехія	–	–	258	122	136
Чорногорія	–	76	115	34	81
Швейцарія	2	10	8	8	–
Швеція	1	6	120	115	5
Шрі-Ланка	33	79	77	26	51
Югославія	96	–	–	–	–
Японія	1	–	–	–	–
Інші	39	–	–	–	–

¹Див. виноску до табл. 1.2.

1.12. Розподіл іноземних туристів за країнами, з яких вони прибули¹

(осіб)

	Кількість іноземних туристів – усього		2013		
	2011	2012 ¹	усього	У т.ч. за видами	
				туроператор	турагент
Усього	2204	552	461	461	–
Австралія	5	214	–	–	–
Австрія	72	–	127	127	–
Азербайджан	3	–	–	–	–
Албанія	4	–	–	–	–
Бельгія	–	–	1	1	–
Білорусь	150	–	–	–	–
Болгарія	6	–	–	–	–
Естонія	1	–	–	–	–
Індія	4	–	–	–	–
Італія	7	–	–	–	–
Казахстан	3	–	–	–	–
Канада	1	–	–	–	–
Китай	2	–	–	–	–
Литва	4	–	–	–	–
Ліван	4	–	–	–	–
Молдова, Республіка	34	16	–	–	–
Нідерланди	–	–	2	2	–
Німеччина	263	268	223	223	–
Пакистан	2	–	–	–	–
Панама	1	–	–	–	–
Польща	5	–	6	6	–
Російська Федерація	139	–	–	–	–
Румунія	11	3	4	4	–
Сірійська Арабська Республіка	–	–	–	–	–
Словаччина	1	–	–	–	–
Сполучені Штати Америки	7	7	17	17	–
Туркменістан	1	–	–	–	–
Угорщина	44	–	–	–	–
Узбекистан	2	–	–	–	–
Франція	3	16	15	15	–
Чехія	38	–	–	–	–
Швейцарія	51	28	66	66	–
Інші	1336	–	–	–	–

¹Див. виноску до табл.1.2.

1.13. Розподіл мігрантів за потоками і типом поселень

(осіб)

	2012р.			2013р.		
	кількість прибулих	кількість вибулих	міграційни й приріст, скорочення (-)	кількість прибулих	кількість вибулих	міграційни й приріст, скорочення (-)
Міські поселення та сільська місцевість						
Усього	11638	10010	1628	11969	10569	1400
у тому числі						
внутрішньо- регіональна міграція	6328	6328	×	6879	6879	×
міжрегіональна міграція	3768	3452	316	4035	3354	681
міждержавна міграція	1542	230	1312	1055	336	719
Міські поселення						
Усього	7825	5574	2251	8022	5677	2345
у тому числі						
внутрішньо- регіональна міграція	3863	3026	837	4297	3096	1201
міжрегіональна міграція	2809	2399	410	3077	2289	788
міждержавна міграція	1153	149	1004	648	292	356
Сільська місцевість						
Усього	3813	4436	-623	3947	4892	-945
у тому числі						
внутрішньо- регіональна міграція	2465	3302	-837	2582	3783	-1201
міжрегіональна міграція	959	1053	-94	958	1065	-107
міждержавна міграція	389	81	308	407	44	363

1.14. Міждержавна міграція (близьке зарубіжжя)

(осіб)

Для прибулих звідки прибули, для вибулих—куди вибули	Число прибулих			Число вибулих			Міграційний приріст (скорочення)		
	усього	у тому числі із:		усього	у тому числі в:		усього	у тому числі за рахунок	
		міських посе- лень	сіль- ської місце- вості		міські посе- лення	сіль- ську міс- цевість		міських посе- лень	сіль- ської міс- цевості
Усього	553	546	7	57	57	-	496	489	7
у тому числі:									
Азербайджан	11	11	-	3	3	-	8	8	-
Білорусь	22	22	-	2	2	-	20	20	-
Вірменія	3	3	-	-	-	-	3	3	-
Казахстан	11	11	-	2	2	-	9	9	-
Киргизстан	6	6	-	-	-	-	6	6	-
Молдова	303	298	5	12	12	-	291	286	5
Російська Федерація	188	186	2	34	34	-	154	152	2
Туркменістан	8	8	-	4	4	-	4	4	-
Узбекистан	1	1	-	-	-	-	1	1	-

1.15. Міждержавна міграція (далеке зарубіжжя, країни Балтії)

(міські поселення та сільська місцевість; осіб)

Для прибулих– звідки прибули, для вибулих– куди вибули	2012			2013		
	прибуло	вибуло	мігр. приріст (скорочення)	прибуло	вибуло	мігр. приріст (скорочення)
Усього	927	182	745	502	279	223
у тому числі						
країни Європи	111	123	-12	99	77	22
з них:						
Австрія	2	4	-2	–	1	-1
Бельгія	2	2	–	1	–	1
Болгарія	2	–	2	1	2	-1
Греція	1	4	-3	1	2	-1
Грузія	7	2	5	8	–	8
Естонія	–	–	–	4	–	4
Данія	4	2	2	–	1	-1
Ірландія	1	–	1	1	–	1
Іспанія	13	34	-21	13	11	2
Італія	25	16	9	25	15	10
Латвія	6	1	5	5	–	5
Литва	2	–	2	3	3	–
Нідерланди	3	2	1	1	1	–
Німеччина	14	39	-25	5	30	-25
Норвегія	1	–	1	–	–	–
Польща	7	2	5	5	2	3
Португалія	1	3	-2	3	–	3
Румунія	13	–	13	12	2	10
Словаччина	–	3	-3	–	–	–
Словенія	3	2	1	2	–	2
Сполучене Королівство Великобританії та Північної Ірландії	1	–	1	3	–	3
Фінляндія	–	–	–	2	–	2
Франція	–	–	–	1	–	1
Чехія	2	7	-5	3	6	-3
Швеція	1	–	1	–	1	-1
країни Америки	55	37	18	59	13	46
з них:						
Канада	3	–	3	3	–	3
Сальвадор	1	–	1	–	–	–
Сполучені Штати Америки	51	37	14	56	13	43
країни Азії	594	19	575	299	125	174
з них						
Авганістан	1	–	1	–	–	–
Ємен	4	–	4	–	–	–
Ізраїль	23	19	4	8	16	-8
Індія	493	–	493	176	64	112
Йорданія	47	–	47	97	42	55
Китай	1	–	1	2	–	2
Ліван	2	–	2	–	–	–
Непал	2	–	2	1	1	–
Палестина	–	–	–	1	–	1

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Продовження

Для прибулих-звідки прибули, для вибулих-куди вибули	2012			2013		
	прибуло	вибуло	мігр. приріст (скорочення)	прибуло	вибуло	мігр. приріст (скорочення)
Гана	48	—	48	19	18	1
Пакистан	2	—	2	1	1	—
Сирія	5	—	5	4	1	3
Туреччина	14	—	14	9	—	9
країни Африки	167	1	166	45	64	-19
з них						
Алжир	1	—	1	1	—	1
Ефіопія	11	—	11	1	4	-3
Єгипет	4	—	4	2	—	2
Замбія	1	—	1	—	—	—
Камерун	3	—	3	—	2	-2
Кенія	3	—	3	—	1	-1
Лівія	4	—	4	4	—	4
Марокко	—	—	—	1	—	1
Нігерія	44	—	44	7	19	-12
Сомалі	37	—	37	1	15	-14
Судан	10	1	9	8	5	3
Туніс	1	—	1	1	—	1
країни Австралії та Океанії	—	2	-2	—	—	—
з них:						
Австралія	—	2	-2	—	—	—

1.16. Чисельність іноземців, які тимчасово працюють в області, по країнах постійного проживання та тривалістю роботи за 2013 рік

(осіб)

Країни	Усього на кінець звітного періоду	З них особи, які працюють за наймом	У тому числі				
			до 6 місяців	від 6 місяців до 1 року	від 1 року до 2 років	від 2 років до 3 років	від 3 і більше років

Чисельність іноземців, які тимчасово працюють в області

із країн СНГ	29	29	7	9	5	4	4
у тому числі з:	3	3	1	—	1	—	1
Білорусі	1	1	1	—	—	—	—
Молдови	1	1	—	—	—	—	1
Російської Федерації	1	1	—	—	1	—	—
з інших країн	26	26	6	9	4	4	3
Австрії	1	1	—	—	—	—	1
Болгарії	2	2	1	1	—	—	—
Італії	4	4	1	—	2	1	—
Німеччини	1	1	1	—	—	—	—
Польщі	1	1	—	1	—	—	—
Румунії	3	3	—	2	1	—	—
Туреччини	8	8	—	4	—	3	1
Індії	1	1	—	1	—	—	—
Сербії	4	4	3	—	1	—	—
Філіппін	1	1	—	—	—	—	1

1.17. Обсяг реалізованих послуг споживачам туристичними агентствами та бюро подорожей

	Вартість, тис.грн.	У % до загального обсягу реалізованих послуг по області	У % до обсягу реалізованих послуг даного виду по Україні
2000	4809,0	1,7	2,4
2001	9468,9	2,8	3,4
2002	12227,2	3,0	3,1
2003	8487,9	1,8	1,6
2004	8824,5	1,6	1,1
2005	6932,9	1,0	0,7
2006	3341,5	0,4	0,3
2007	16025,5	1,6	1,0
2008	18545,4	1,5	0,9
2009	14901,3	1,2	0,5
2010	4871,9	0,4	0,2
2011	4175,2	0,3	0,1
2012	4505,3	0,3	0,1

1.18. Обсяг реалізованих послуг споживачам туристичними агентствами та туристичними операторами

	Вартість, тис.грн.	У % до загального обсягу реалізованих послуг по області	У % до обсягу реалізованих послуг даного виду по Україні
2013	3203,5	0,2	0,1

1.19. Обсяги експорту послуг туристичних агентств та бюро подорожей

	Вартість, тис.дол. США	У % до загального обсягу експорту послуг по області	У % до обсягу експорту послуг даного виду по Україні
2000	6,87	0,44	0,11
2001	5,06	0,41	0,04
2002	1,38	0,12	0,01
2003	5,97	0,51	0,02
2004	8,42	0,74	0,02
2005	3,40	0,24	0,01
2006	138,54	7,40	0,06
2007	1075,82	32,70	0,33
2008	198,48	6,00	0,05
2009	691,05	10,86	0,24
2010	367,10	5,27	...
2011	209,2	3,11	...
2012	197,63	2,05	...

1.20. Обсяги експорту та імпорту послуг, пов'язаних з подорожами

	Експорт			Імпорт		
	тис. дол. США	у % до 2012р.	у % до загального обсягу	тис. дол. США	у % до 2012р.	у % до загального обсягу
2013	3361,5	127,3	19,7	84,2	302,0	3,5

1.21. Капітальні інвестиції¹

(тис.грн.)

	Готелі і ресторани	з них		
		готелі	інші місця для тимчасового проживання	ресторани
2010	3621	1782	19	1756
2011	4524	1137	59	748
2012	4423	932	23	1069

¹“Капітальні інвестиції” обліковуються по підприємствах-юридичних особах за їх основним видом економічної діяльності та територією місцезнаходження (юридичною адресою).

1.22. Прямі іноземні інвестиції¹ в область

(тис.дол. США)

	Усього	У тому числі з		
		країн ЄС	країн СНД	інших країн світу

Прямі інвестиції нерезидентів в області (акціонерний капітал та боргові інструменти) на 01.01.2013	66724,9	47681,8	931,0	18112,1
Акціонерний капітал нерезидентів в області на 01.01.2013	64244,2	46258,3	931,0	17054,9
Надійшло акціонерного капіталу нерезидентів	7434,1	7163,0	79,7	191,4
Вибуло акціонерного капіталу нерезидентів	-2672,8	-1578,5	-65,0	-1029,3
Інші зміни вартості акціонерного капіталу нерезидентів (зміни вартості, утрати, перекласифікація інвестицій тощо)	789,4	759,8	-	29,6
з них				
курсова різниця	1522,5	1194,7	-	327,8
Акціонерний капітал нерезидентів в області на 31.12.2013	69794,9	52602,6	945,7	16246,6
Боргові інструменти (заборгованість за кредитами та позиками, зобов'язання за торговими кредитами та інші зобов'язання перед прямими інвесторами)				
на 01.01.2013	2480,7	1423,5	-	1057,2
на 31.12.2013	1371,2	644,5	-3,6	730,3
Прямі інвестиції нерезидентів в області (акціонерний капітал та боргові інструменти) на 31.12.2013	71166,1	53247,1	942,1	16976,9

Довідково: Обсяг прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) на одну особу населення становив 77,1 долара США.

Обсяг прямих інвестицій¹ (акціонерного капіталу) з області в економіку країн світу станом на 31.12.2013 є конфіденційною інформацією відповідно до Закону України “Про державну статистику”.

¹ Дані про прямі інвестиції в область та з області є попередніми і згідно міжнародної статистичної методології можуть уточнюватись протягом двох років.

1.23. Загальні економічні показники суб'єктів туристичної діяльності у 2013 році

	Усього	у тому числі за видами туристичної діяльності		
		туроператор	турагент	тільки екскурсійна діяльність
Середньооблікова кількість штатних працівників, осіб	237	82	154	1
з них мають вищу освіту або середню спеціальну освіту в галузі туризму	110	50	59	1
жінки	115	61	53	1
особи до 30 років	45	25	20	—
Середня кількість позаштатних працівників (працюючі за договорами та зовнішні сумісники)	1	...	1	—
Кількість неоплачуваних працівників (власники, засновники підприємства та члени їх сімей)	34	...	34	—
Дохід від надання туристичних послуг (без ПДВ, акцизного податку й аналогічних обов'язкових платежів), тис.грн.	10487,5	5392,6	5086,9	8,0
у тому числі від екскурсійної діяльності	140,6	84,0	54,5	2,1
Сума комісійних, агентських і інших винагород, тис.грн.	2385,2	1581,1	798,2	5,9
Операційні витрати, зроблені суб'єктом туристичної діяльності на надання туристичних послуг, тис.грн.	8884,0	4136,7	4742,8	4,5
у тому числі				
матеріальні витрати	2456,7	2314,3	142,4	—
витрати на оплату праці	1285,6	790,7	494,9	—
відрахування на соціальні заходи	396,7	215,1	181,6	—
суми нарахованої амортизації	164,5	147,5	17,0	—
інші операційні витрати	1254,1	669,1	580,5	4,5
Витрати на утримання власних турагентів, тис.грн.	—	—	—	—
Обов'язкові платежі в бюджет і позабюджетні фонди, тис.грн.	183,6	121,4	60,7	1,5

1.24. Витрати на послуги сторонніх організацій, що використовуються при виробництві туристичного продукту за постачальниками послуг (резидент/нерезидент) та напрямками їх діяльності у 2013 році

	Витрати на послуги сторонніх організацій – резидентів, тис.грн.			
	усього	у тому числі за видами туристичної діяльності		
		гуроператор	турагент	тільки екскурсійна діяльність
Усього	2102,6	217,7	1876,9	8,0
у тому числі на:				
розміщення і проживання	850,7	2,6	848,1	–
готелі та аналогічні засоби розміщення	849,7	1,9	847,8	–
приватний сектор	0,3	–	0,3	–
транспортне обслуговування	934,9	163,0	771,9	–
залізничний транспорт	–	–	–	–
повітряний транспорт	741,5	–	741,5	–
водний транспорт	–	–	–	–
міський транспорт	–	–	–	–
екскурсійні автобуси	193,4	163,0	30,4	–
оренда автомобілів	–	–	–	–
харчування	29,5	0,2	29,3	–
медичне обслуговування	6,2	–	6,2	–
екскурсійне обслуговування (без транспортних послуг)	11,1	0,3	8,7	2,1
візове обслуговування (включаючи витрати на оформлення поїздки)	208,5	1,5	207,0	–
послуги культурно-освітнього, культурно-дозвільного характеру, організаціям культури	–	–	–	–
на інші послуги, що використовуються при виробництві туристичного продукту	61,7	50,1	5,7	5,9

Продовження табл. 1.18

	Витрати на послуги сторонніх організацій – нерезидентів, тис.грн.			
	Усього	у тому числі за видами туристичної діяльності		
		гуроператор	турагент	тільки екскурсійна діяльність
Усього	4,2	4,2	–	–
у тому числі на:				
розміщення і проживання готелі та аналогічні засоби	4,2	4,2	–	–
розміщення приватний сектор	4,2	4,2	–	–
транспортне обслуговування	–	–	–	–
залізничний транспорт	–	–	–	–
повітряний транспорт	–	–	–	–
водний транспорт	–	–	–	–
міський транспорт	–	–	–	–
екскурсійні автобуси	–	–	–	–
оренда автомобілів	–	–	–	–
харчування	–	–	–	–
медичне обслуговування	–	–	–	–
екскурсійне обслуговування (без транспортних послуг)	–	–	–	–
візове обслуговування (включаючи витрати на оформлення поїздки)	–	–	–	–
послуги культурно-освітнього, культурно-дозвільного характеру, організаціям культури	–	–	–	–
на інші послуги, що використовуються при виробництві туристичного продукту	–	–	–	–

1.25. Грошові витрати домогосподарств на відпочинок і культуру¹

(у розрахунку на одне домогосподарство)

	2000	2005	2009	2010	2011	2012
У середньому за місяць, грн.						
Усі домогосподарства	0,11	19,04	54,20	43,08	56,65	62,40
у тому числі, які проживають						
у міських поселеннях	0,20	32,64	93,67	56,21	72,86	87,63
у сільській місцевості	0,04	8,67	23,53	32,89	44,06	42,82
Структура грошових витрат, відсотків						
Усі домогосподарства	0,0	1,7	2,0	1,6	1,8	1,8
у тому числі, які проживають						
у міських поселеннях	0,0	2,4	3,1	1,9	2,2	2,2
у сільській місцевості	0,0	1,0	0,9	1,3	1,5	1,4

¹ Тут і надалі (табл. 1.20) за даними вибіркового обстеження умов життя домогосподарств.

1.26. Грошові витрати домогосподарств на ресторани та готелі¹

(у розрахунку на одне домогосподарство)

	2000	2005	2009	2010	2011	2012
У середньому за місяць, грн.						
Усі домогосподарства	...	39,07	112,96	115,69	156,04	139,78
у тому числі, які проживають						
у міських поселеннях	...	53,15	175,28	132,73	166,97	220,59
у сільській місцевості	...	28,33	64,55	102,46	147,56	77,04
Структура грошових витрат, відсотків						
Усі домогосподарства	...	3,5	4,1	4,2	5,0	4,1
у тому числі, які проживають						
у міських поселеннях	...	3,8	5,8	4,5	5,0	5,6
у сільській місцевості	...	3,2	2,6	3,9	5,0	2,5

¹ Див. виноску до табл.1.19.

1.27. Сільський (зелений) туризм у 2012 році по районах

	Кількість садиб, одиниць	Кількість розміщених осіб	Площа садиб, кв.м.		Дохід від наданих послуг ¹ , тис.грн.	Витрати, тис.грн.	Фактичні витрати на один людину-день перебування, грн.	Кількість ночівель, одиниць
			усього	у тому числі житлова				
Чернівецька область	16	4720	3936,6	1659,0	544,7	158,5	89,6	5740
райони								
Вижницький	12	2103	1850,8	1072,0	228,4	113,6	80,1	2306
Кельменецький	1	1121	75,0	65,0	65,0	8,9	62,0	1121
Кіцманський	1	360	1135,0	72,0	27,0	–	75,0	360
Сокирянський	1	690	215,0	150,0	93,0	36,0	150,0	680
Сторожинецький	1	446	660,8	300,0	131,3	–	103,0	1273

¹ Без ПДВ, акцизного податку і аналогічних платежів.

1.28. Підготовка фахівців за напрямом «Туризм»

(на початок навчального року)

	Кількість студентів, які навчаються за напрямом «Туризм», осіб						
	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Усього	276	245	398	450	471	517	543
з них навчаються для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня							
молодший спеціаліст	276	148	85	85	105	141	161
бакалавр	–	97	271	313	313	325	330
спеціаліст	–	–	22	30	28	18	14
магістр	–	–	20	22	25	33	38
У розрахунку на 10000 студентів	89	62	105	121	134	153	166

На початок 2013/2014 навчального року в області підготовку фахівців за напрямом «Туризм» здійснювало 3 навчальні заклади.

